

SENIORENNIEUWS IS EEN PERIODIEKE UITGAVE VOOR GEPENSIONEERDEN VAN ARCADIS

VGA VIERT 40 JARIG JUBILEUM IN 2022

In 2022 bestaat de VGA alweer 40 jaar! Het bestuur werkt aan een plan om dit jubileum landelijk te vieren op een wel heel bijzondere locatie: de Floriade in Almere. En al is het nog ver weg, de datum om alvast ergens te noteren is *10 mei*. Niet a.s. dus, maar *2022!*

Arcadis was in het verleden één van de trekkers van de Floriade's in Amsterdam, Haarlemmermeer, Zoetermeer en Venlo. En ook nu zijn we weer direct betrokken, onder meer bij de bouw en inrichting van het Floriadeterrein met het ontwerp van een kabelbaan en het paviljoen. Hoofdthema van deze Expo is Growing Green Cities, met interessante onderdelen als het Food Forum, de Aedes-school, inspirerende bruggen, het voedsel van morgen, gezondheid, duurzaamheid en hoe wonen we in 2050? Al een beetje

nieuwsgierig? De vorderingen van de bouw en inrichting zijn al te volgen op: www.almere.nl/floriade, floriade.com of Debby op Dinsdag op YouTube!

Over de vorderingen van de VGA Jubileum Dag 10/05/22 houden wij u op de hoogte via SeniorenNieuws; wie vragen heeft kan ook terecht bij de gepensioneerdenbezoekers. Zij weten meer. Bijvoorbeeld dat het vervoer

naar de Floriade te zijner tijd vanuit de verschillende regio's zal worden geregeld door de VGA 😊.

EXPO 2022
FLORIAD
AMSTERDAM - ALMERE NL

POORT TOT DE ZUIDERZEE

In de Middeleeuwen werd Makkum de Poort tot de Zuiderzee genoemd. Van die allure was in de jaren '80 van de vorige eeuw weinig meer over. Het dorp zelf was nog steeds pittoresk natuurlijk, maar qua recreatie was er niet veel, los van een armetierige gemeentelijke camping en een klein hotelletje. Toen de plaatselijke scheepswerf aangaf miljoenenjachten te willen gaan bouwen was daarvoor een verdieping van de vaargeul nodig. Het was de aanzet tot een integrale ontwikkeling van het hele gebied. Heidemij Advies én Realisatie konden aan de bak. Van werk kwam werk. Tjeerd van Dijk weet er alles van. Hij was jarenlang betrokken bij het project, waar zelfs Donald Trump nog even om de hoek kwam kijken. Op de van hem bekende wijze. Lees Tjeerd's verhaal op pagina's 2 en 3 ►

Op verschillende plaatsen in dit nummer is er aandacht voor het verleden van onze 'club'. Op pagina 4 en 5, waar gemeld wordt dat er nog voldoende toekomstmuziek zit in de Stichting Cultureel Erfgoed: KNHM en Arcadis gaan Erfgoed vaster omarmen en dat is goed nieuws. Eveneens op deze pagina's licht historicus Lennert Savenije een tip van de sluier op over het verleden van de Heidemaatschappij tussen 1930 en '54. "Dat was soms wat dubbel en grijs." Op de achterpagina tenslotte een boektip: 'Het landschap, de mensen'. Met ook daarin aandacht voor de Heidemij.

► Vervolg van voorpagina

MAKKUM: VAN HET ÉÉN, KOMT HET

Wat Heidemij/Arcadis allemaal gedaan heeft in Makkum? “Wat níet?”, zou Tjeerd van Dijk bijna zeggen. “Van de aanleg van een insteekhaven, een bedrijventerrein, jachthaven Marina Makkum, villapark Makkumer Strand tot het natuurgebied Zuidwaard en de uitbreiding van het villapark in het IJsselmeer: wij waren erbij betrokken. Waar mogelijk integraal, maar altijd vanuit de insteek: de opdrachtgevers zoveel mogelijk ontzorgen. Dan rol je vaak van de ene klus in de andere”.

De eerste uitdaging kwam in de jaren '80, toen de plaatselijke scheepswerf (destijds Amels, nu De Vries/Feadship) besloot om jachten met een diepgang tot 4 meter te

gaan bouwen. Omdat de vaargeul van de werf naar Kornwerderzand door de gemeente Wûnseradiel tot een waterdiepte van 4 meter onderhouden moest worden en er vraag was naar een extra industrieterrein met insteekhaven, vroeg de gemeente Wûnseradiel de Heidemij om raad. Advies (plannen, bestek, directievoering) en Realisatie (uitvoerend aannemer) gingen er samenwerken. Tjeerd kan er veel over vertellen; doet het (hier) niet.

De uitkomst was onder meer dat niet alleen de vaargeul aangepakt werd, maar dat er ook een insteekhaven met bedrijventerrein werd ontwikkeld voor watersport gebonden bedrijven. Er werd zo'n 100.000 kuub grond verzet, twee kilometer stalen damwand aangelegd. Problemen werden creatief opgelost (zettingen door jonge zeeleij; het maaiveld moest twee meter omhoog) maar het project kon in '92 conform de planning worden opgeleverd!

KOEHANDEL

Toen de verpieterde gemeentelijke camping werd geprivatiseerd wist ook de nieuwe eigenaar Tjeerd c.s. te vinden voor het

opwaarderen en uitbreiden van de camping en de aanleg van een bijbehorende jachthaven. Recreatiecentrum Makkum en Marina Makkum werden gerealiseerd, inclusief een modern recreatiegebouw-restaurant en winkeltjes. Tjeerd: “Ook daar kun je voor wat betreft de uitvoering wel spreken van integraal ja, want we deden er de riolering, verharding, beplanting, een onderwatertalud, de herinrichting van het parkeerterrein en niet te vergeten de aanleg van een nieuwe toegangsweg, wat letterlijk en figuurlijk nogal wat voeten in de aarde had”. Over het contact met de opdrachtgever: “Dat was een voormalige horecaondernemer, die hield van koehandel: handklap-korting en afgeronde prijzen. De stuksprins van bijvoorbeeld tegels kon hij je haarfijn vertellen, om hoeveelheden gaf hij minder. Dat was dus geven en nemen, waarbij uiteindelijk alle partijen tevreden waren”, lacht hij veelbetekenend. Het raakt volgens Tjeerd ook aan een andere belangrijk punt: theoretische kennis (van materialen, van financiën) is belangrijk, ‘gewone’ mensenkennis en kunnen communiceren óók. Ander voorbeeld in dezen: voor een weg waarover grote boten vervoerd moesten worden had een ontwerper gekozen voor klinkertjes van een bepaald formaat en prijs. “Met onze technische kennis van de ondergrond hebben we toen een groter formaat klinker geadviseerd die het gewicht van de boten beter kon dragen, en ook nog eens goedkoper was. Heb je het vertrouwen, dan worden je suggesties ook overgenomen.” En een voorbeeld van meedenken op een hoger niveau: toen er werd aangevoeld dat recreanten wel eens overlast zouden kunnen gaan ondervinden van het nabijgelegen bedrijventerrein werd geadviseerd om een weiland te transformeren tot een natuurgebiedje (Middenwaard), inclusief wandelpaden én een geluidswal.

BALLOTAGES

Na zijn HTS Weg & Waterbouw ging Tjeerd van Dijk in '77 aan de slag bij Heidemij Nederland BV, sector Uitvoering in Friesland. In die tijd wilde de organisatie meer jonge gasten met een hoger denkniveau op civieltechnisch gebied binnenhalen. Het sollicitatiegesprek voelde als een ballotage. Er werd Tjeerd onverbloemd verteld dat de omvang van zijn borstkast en spierballen wat tegenvielen, maar dat hij een kans kreeg. “Ik werd meteen in het diepe gegoooid. Buiten, in de projectpraktijk.” Hij leerde daar ook die kant van het vak en liep op zijn allereerste klus – een rioleringsproject in Blauwhuis – tegen zijn vrouw Susan aan, die daar woonde. “In een gezin van veertien kinderen.” Ook daar doorstond hij de ‘ballotage’, ondanks het wat iele voorkomen. Hij voerde klussen uit bij onder meer de NAM en Lareco, maar maakte zoveel uren & kilometers dat hij midden jaren '80 tegen de bekende lamp liep en het even rustig aan moest doen. Eén van de ‘eisen’ toen Tjeerd 2.0 weer aan de slag ging: eerst alleen nog maar projecten in Fryslân. Bij zijn pensionering vorig jaar (“Ik kreeg deze maand mijn eerste AOW!”) stonden er bijna 42 dienstjaren op de teller en Projectmanager op het visitekaartje.

ANDER

ZAND GEEN WINDEI

Een volgende stap om Makkum omhoog te krijgen in de vaart der volkeren was midden jaren '90 de ontwikkeling van villapark Makkumer Strand (nu Beach Resort Makkum, 400 bungalows) en Makkum Resort, een kunstmatig aangelegde landtong van 21 hectare in het IJsselmeer (260 woningen). Tjeerd: "Wij waren er onder meer verantwoordelijk voor de volledige infrastructuur van het villapark en de aanleg van het zandplateau in het IJsselmeer. Probleem was dat het zand door de golfslag steeds wegstroomde, maar ook dat hebben we opgelost. Uiteindelijk hebben we daar meer dan 300.000 kuub zand gebruikt, dat vrijkwam

bij de aanleg van het natuurgebied Zuidwaard. Wat ook een mooie en lucratieve rode draad door al die Makkum-projecten was trouwens: dat schuiven met zand. Wat aan de ene kant vrijkwam (uit de verdieping van de vaargeul bijvoorbeeld, of bij de aanleg van de havens) konden we elders gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de infrastructuur van het bedrijventerrein en het villapark. Dat 'zand-schuiven' heeft de Heidemij geen windeieren gelegd". Een klein smetje op dit tot nu toe zo succesvolle verhaal: de aanleg van de nieuwe Boulevard had de kers op de taart moeten worden voor

Tjeerd, maar mede als gevolg van nieuwe aanbestedingsregels ging de uitvoering daarvan aan onze neus voorbij. "Maar ik ben daardoor niet verdrietig met pensioen gegaan hoor", zegt hij. Druk met de watersport zeker? Weer lachend: "Nee, daar heb ik niks mee. Ik ben meer van de auto's (ik heb een oude VW Kever) en de treinen. Zo ben ik als assistent conservator bezig met het registreren van de collectie van het Nationaal Modelspoor museum in Sneek en ben ik een liefhebber van de oude Hondekop-treinen. Die maken soms nog toeristische ritten en als het even kan stap ik dan in."

TRUMP & MAKKUM?

In 1990 kocht Donald Trump de scheepswerf in Makkum om er 'de mooiste jachtenbouwer van de hele wereld' van te maken. Volgens geruchten was de onderliggende reden dat de werf over de kop dreigde te gaan juist toen hij er zijn nieuwe superjacht Princess II liet bouwen. Een meer realistisch scenario, de koe anno 2020 in de kont kijkend met de Trump-kennis van nu: Donald was toen al minder rijk dan hij zich voordeed, had betalingsproblemen en wilde claims voorkomen. Hij verkocht de werf dan ook alweer na een paar maanden aan een Amerikaanse zakenman. Dat was, los van zakelijke problemen, waarschijnlijk ook ingegeven door een claim van zijn toenmalige vrouw, die had ontdekt dat hij een minnares had. In Makkum werden de werkzaamheden aan de Princess II in ieder geval meteen gestaakt. Volgens intimi zouden delen van het jacht nog steeds in bezit zijn van de huidige werfeigenaar...

VOORVALLEN

Ergernis

Ze was al niet vrolijk gestemd, mijn echtgenote, maar toen je voor het aanzetten van de net geïnstalleerde nieuwe geluidinstallatie je mobiele telefoon moest gebruiken in plaats van een simpele druk op een knopje, zakte haar stemming nog verder. De verzuchting "Moet ik op mijn leeftijd ook nog opnieuw leren hoe ik de radio moet aanzetten" was veelzeggend. Ik vind dat ze gelijk heeft. Onze generatie – die van voor de oorlog dus – is de eerste die naar alle waarschijnlijkheid tot aan zijn dood elke dag geconfronteerd wordt met nieuwe dingen die hij niet weet of begrijpt, ook al is hij of zij nog helder van geest. Waar vroeger veel oudere mensen vanuit hun levenswijsheid de jongeren raad konden geven, zijn de rollen nu totaal omgedraaid. Vooral als het met apparaten te maken heeft (dat had u al begrepen) maar ook bijvoorbeeld als het om 'taal' gaat. Woorden als podcast, livestream, i-pod, zoombombers etc. zeggen mij niets. Het woordenboek en Wikipedia geven veelal geen of nauwelijks uitsluitel en als ik dit soort termen bij kinderen of kleinkinderen aankaart word ik ook niet veel wijzer. Maar vooruit, je bent oud en niet meer zo bij de tijd en accepteert op een gegeven moment dat je bepaalde teksten beter gewoon niet moet horen en lezen. Het wordt mij echter te gek als in serieuze televisieprogramma's presentatoren en de aan de tafel zittende 'deskundigen' ook de gewone Nederlandse woorden en uitdrukkingen verkeerd gebruiken. Wat me bijvoorbeeld echt ergert is wanneer iemand zegt dat hij zich aan iets irriteert.

Waar ik nu mee blijf zitten is de vraag wat ik met deze toch steeds groeiende ergernis opschiet. Natuurlijk: het lucht lekker op wanneer je in de gelukkige omstandigheid verkeert dat je het van je af kunt schrijven in een van de beste seniorenkranten van Nederland. Maar hoe dat in de verdere toekomst moet? Een frequentie van vier keer per jaar wordt dan echt te weinig om te voorkomen dat ik een echte oude mopperkont wordt. Toch maar eens een keer met de uitgever over hebben.

O.P. Schrijver

Onderzoek Savenije naar Heidemij '30-'54 vordert:

“SOMS IS HET WAT DUBBEL EN GRIJS”

Het is alweer een tijd geleden dat dr. Lennert Savenije met een lezing op kantoor Amersfoort inzicht gaf in de voortgang van zijn onderzoek naar de positie en ontwikkeling van

de Heidemaatschappij tussen 1930 en 1954. Dat onderzoek vordert inmiddels flink. Tijd dus voor een tip van de sluier via wat vragen.

GEEN HAMVRAAG, TOCH: HEB JIJ LAST GEHAD VAN CORONA?

“Het geven van lezingen zat er natuurlijk even niet in, maar verder viel het mee. Ik had al veel vooronderzoek gedaan en als onderzoeker kun je tegenwoordig ook digitaal doorwerken. Bovendien: onderzoekers leiden altijd al een eenzaam bestaan hè...”

Je eindigde je lezing destijds als volgt: ‘Ik hoop in de komende periode aan de weet te komen met welke dilemma’s de bestuurders van de Heidemij hebben geworsteld. Ik ga ervan uit dat het niet zwart-wit zal zijn. En misschien zullen sommige vragen nooit worden beantwoord, omdat de hoofdrolspelers niet meer onder ons zijn en de archieven slechts een selectieve reconstructie van de geschiedenis mogelijk maken.’ Een hele mond vol, maar pak die draad hier eens op. Je hebt dilemma’s bloot kunnen leggen?

“Het KNHM/Arcadis-archief in Arnhem biedt wat betreft de oorlogsjaren niet altijd een volledig beeld, maar ik heb er toch veel aan gehad, sterker: het was de basis van mijn onderzoek. Bijvoorbeeld hoe er tijdens bestuursvergaderingen werd omgegaan met bepaalde thema’s, passend in het toenmalige tijdsbeeld. En hoe dat soms een beetje dubbel was, niet zwart of wit maar grijs. Zo ontstond er over de internering van een Engelse medewerkster in het begin van de oorlog veel consternatie en ondernam het bestuur actie. Dan ga je wel nadenken over hoe je zoiets in perspectief moet zien met hoe er werd omgegaan met de Joodse deportaties uit de werkverschaffingskampen in 1942, waar de Heidemij als uitvoeringsorganisatie namens de overheid bij betrokken was. Wat waren de keuzes? Waarbij je moet bedenken dat de handelingsvrijheid, de keuzemogelijkheid van de Heidemij voor een deel beperkt werd omdat ze al voor de oorlog – bezig met de cultivering van ons land en het daaraan gekoppelde ambtelijke systeem van de werkverschaffing – een bepaalde taak op zich hadden genomen. Wat natuurlijk niet betekent dat je nooit onder dingen uit kunt.

Niets is helemaal dichtgetimmerd. Ik denk in dit licht wel eens aan wat er momenteel allemaal gebeurt bij de Toeslagenaffaire.”

Over de rol van toenmalig president-directeur Kees Staf in dezen zegt Lennert: “Toen de zittende president-directeur tijdens de oorlog overleed schoof Staf als adjunct door. Hij was een stevige, ambitieuze bestuurder en harde werker, bij uitstek geschikt om in zo’n moeilijke periode leiding te geven aan een hele grote ingewikkelde organisatie die belangrijk was voor het reilen en zeilen van het hele land. Een man waar je tegenop keek, maar ook iemand die je naam nog herinnerde als hij je ooit had gesproken. Onder zijn bewind kregen mensen de kans om in het kader van Heidemij-projecten onder te duiken en de Arbeitseinsatz te ontlopen. Maar het was ook een geprofileerd directeur, die in Den Haag rond de tafel zat met de Duitse autoriteiten en betrokken was bij bijvoorbeeld kolonisatieplannen van Nederlandse boeren richting de Oekraïne. Of hij wegkomt met zijn na de oorlog gegeven verklaring (‘om onze mensen aan het werk te houden was het soms schipperen’) en het feit dat het na de oorlog al snel business as usual was gegeven de wederopbouw, waarbij de Heidemij natuurlijk ook een hele belangrijke rol speelde? Ik denk dat dit van die vragen zijn die misschien wel nooit volledig beantwoord (kunnen) worden. Feit is dat Staf na de oorlog wel minister werd.”

HOE ZOU JE JOUW POSITIE ALS HISTORICUS IN DIT VERHAAL WILLEN OMSCHRIJVEN?

“Het is niet mijn taak om te bepalen of iets goed of slecht was. Wel kan ik aangeven welke keuze-opties er waren en proberen om die in de huidige tijd inzichtelijk te maken. Ik verschuil me tegelijkertijd ook niet achter het idee ‘dat historici alleen maar hoeven te vertellen wat er feitelijk is gebeurd’. Ik zal wel degelijk ook conclusies trekken. Vertel een verhaal, maar met de moraal. Wanneer jullie het kunnen lezen? In de loop van dit jaar moet het onderzoek klaar zijn. Het plan is om dan ook een boek op de markt te brengen voor een breder publiek.”

IS EEN BAAN BIJ ARCADIS OF DE KNHM NIETS VOOR JOU 😊?

(vrolijk): “Daar heb ik nog nooit over nagedacht, maar als buitenstaander heb ik ze, een beetje vanaf de zijkant, ervaren als twee hele interessante organisaties! De wijze waarop de Heidemij ons land tussen 1900 en 1950 heeft (om)gevormd heeft indruk op me gemaakt. Wat Arcadis en de KNHM vandaag de dag doen is nog steeds boeiend. En bepaalde thema’s die destijds speelden, spelen nu natuurlijk nog steeds. Bijvoorbeeld de afweging wat is goed voor het algemeen belang en wat is goed voor het bedrijf en zijn medewerkers.”

Tenslotte: hebt u naar aanleiding van dit verhaal informatie waarvan u denkt dat het iets kan toevoegen aan het onderzoek van Lennert Savenije/KNHM? Of kent u personen die dat kunnen? Speel het Lennert door via l.savenije@let.ru.nl. Lennert: “Het mag trouwens ook gaan om indirecte links. Zo zou ik bijvoorbeeld graag in contact komen met nazaten van inmiddels natuurlijk veelal overleden personen die belangrijk waren in die tijd. Denk aan (klein)kinderen van

directeur Kees Staf. Uw input is mij waardevol.” Na publicatie van het boek zal Lennert Savenije uitgebreider in Seniorennieuws terugkomen op zijn bevindingen.

DAAROM

Het onderzoek van Lennert Savenije wordt financieel mogelijk gemaakt door de KNHM Foundation. Waarom? Omdat zo een belangrijke kennisleemte in de geschiedenis wordt gevuld en de KNHM daarmee vragen van nabestaanden, betrokken medewerkers, geïnteresseerden en maatschappelijke organisaties beter kan beantwoorden. Kennis uit het verleden kan zo gebruikt worden als een spiegel voor hedendaagse en toekomstige activiteiten. Daarom. Lennert Savenije voert zijn onderzoek overigens onafhankelijk uit als wetenschapper verbonden aan de Radboud Universiteit.

Stichting Cultureel Erfgoed:

TOEKOMST VOOR HET VERLEDEN?

In de aanloop naar het 125-jarig bestaan van Arcadis en de KNHM in 2013 werd in 2008 de Stichting Cultureel Erfgoed (SCE) opgericht. Anno 2020 wisselen de partijen met elkaar van gedachten hoe de toekomst van de SCE eruit zal moeten gaan zien. “Daarbij is één ding duidelijk”, laat VGA- én SCE-voorman Jaap van Gelder weten. “Dat zowel de KNHM als Arcadis waarderen wat er het afgelopen decennium bereikt is en ze dit graag willen voortzetten.”

Bij de oprichting werd de doelstelling van de SCE als volgt omschreven in de statuten: *“Het verkrijgen, behouden, beheren, herverdelen, tentoonstellen en vervreemden van het erfgoed afkomstig en verband houdend met Arcadis NV en de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij en hun rechtsvoorgangers, alsmede het verrichten van alle verdere werkzaamheden die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn”*. Jaap: “De drijvende gedachte erachter was dat medewerkers trots kunnen ontlenen aan de vele grootse en opvallend in het landschap aanwezige projecten die Arcadis en haar voorgangers hebben gerealiseerd. Projecten, die ons land mede vorm gaven.

Maar ook van de buitenwereld bestaat interesse en is ons erfgoed relevant. Wapenfeiten uit het verleden zijn immers mede bepalend voor huidige marktposities en ons cultureel erfgoed kan bijdragen aan de goede reputatie van het bedrijf en ondersteunend zijn in personeelwerving en opdrachtverwerving. Cultureel erfgoed heeft net als de bedrijfscultuur het vermogen mensen te binden.”

SITE VERDER ONTWIKKELEN

Al snel na de start in 2008 kwamen de partijen al brainstormend echter ook tot de conclusie dat er weinig interesse was voor een fysieke presentatie van erfgoedmateriaal in de vorm van een museum of wisselende exposities in de diverse kantoren. De doelstelling verschoof naar het verzamelen, bewaren en vooral ook ontsluiten van de informatie; voor zover mogelijk digitaal/via internet, passend in het tijdsbeeld. En dat werd dan ook met verve opgepakt door een aantal bevlogen vrijwilligers, aangestuurd door Frank de Vries. Via de site zijn inmiddels ruim

75.000 pagina’s te raadplegen. Jaap: “Van foto- en jubileumboeken, jaarverslagen en projectbeschrijvingen tot oude personeelsbladen. Teveel om op te noemen, ga er als Seniorennieuws-lezer vooral (weer eens) kijken! Wat opvalt is trouwens dat de site meer en meer bezocht wordt, al is de bekendheid binnen het huidige KNHM en Arcadis jammer genoeg nog steeds beperkt. Wel is er een geleidelijke groei van andere geïnteresseerden, denk aan vakgenoten, studenten enzovoorts.” En dus is nu, twaalf jaar na de oprichting, het moment aangebroken dat KNHM, Arcadis en het bestuur van de SCE met elkaar in conclaaf zijn of het zinvol is de stichting ook in de komende jaren te continueren (en in welke vorm/opzet/beheersvorm). Al met al wordt daarmee ‘Erfgoed’ weer nauwer verbonden aan Arcadis en KNHM. Dat is positief voor het toekomstperspectief van SCE. Jaap: “Het is nu het werk van goedwillende, enthousiaste amateurs. Dat heeft uitstekend gewerkt in de afgelopen 10 jaar, maar nu is er een moment om door te pakken. En het is geweldig dat Arcadis en KNHM dat ook willen”

Gerrit en Diet twee-eenheid in huwelijk, in hobby; in alles “ALTIJD IETS ONDERHANDEN”

Gerrit Bruggink heeft last van hartfalen, zijn vrouw Diet kampt al jarenlang met de gevolgen van polio. Maar waar andere 90+ers bij de pakken neer zouden zitten, pakken zij áán. Een leven lang al, samen. Zelfs bij hun hobby's – Gerrit (90) heeft wat met hout, Diet (92) met weven – worden de handen ineengeslagen.

Dames eerst? “Nee. Laat Gerrit maar beginnen”, zegt Diet gedecideerd. En dus trapt Gerrit af door te vertellen dat hij als kind vaak ging wandelen met zijn vader in de bossen rond woonplaats Arnhem en daar de weg beter wist dan in de stad. Gek op de natuur wilde hij later bloemist worden. Omdat daar na de crisis en oorlog geen droog brood mee leek te verdienen, werd het beëdigd rentmeester bij de Heidemij, waar hij het schopte tot Hoofd Beheer en Grondzaken en directeur van beleggingsfonds Fagoed. Zijn eerste activiteit met hout in de hobby sfeer? “Dat was een commode voor de babykamer van onze eerstgeborene, Roel.”

GOEDE SIER

Roel kreeg twee broers en twee zussen. Allemaal zijn ze opgegroeid met het houten speelgoed dat vader maakte. Grote trots, anno 2020 nog steeds spraakmakend: De Kubus van vijftig bij vijftig centimeter met daarin kubusjes als ware het Russische Matroesjka-poppetjes. Het ding evolueerde. Eerst ging de grootste kubus dienst doen als speelgoed-bewaarbak aan het eind van de dag. Een mobiele, want er kwamen wieltjes onder. Ook creëerde Gerrit er een glijbaan aan, die omgekeerd gebruikt kon worden als tafelblad. En toen steeds meer mensen er op gingen zitten weefde Diet een kussen op het deksel. Gerrit: “En tegenwoordig staan er verschillende kubussen in de familie als ‘stoel’ met opbergplek voor hangmappen, schoenen of studieboeken.” Na de kubus maakte Gerrit werkelijk van alles van hout. Van tafels en kasten groot en klein, tot tissuebakjes en zelfs kersenhouten diplomatenkoffers waar (klein)kinderen goede sier mee maken. Inderdaad, ook schommelstoelen wijst hij tijdens een corona-rondleiding door Huize Bruggink in Veghel. “En de bekleding erop is weer geweven door Diet. Dat geldt ook voor de kunstwerkjes in de houten lijsten aan de wand. En de kleine stukjes stof die Diet overhoudt, verwerk ik in de deksels van theekistjes.”

FRIESLAND EN SOMALIË

Met handen die laten zien dat er decennia lang mee is aangepakt opent Gerrit de deur naar zijn werkplaats. De professionele apparatuur die er staat schafte hij pas na zijn pensionering aan. Tijdens zijn carrière had hij het, met ook nog eens een groot gezin ernaast, te druk voor hobby's. Hoewel... In de jaren '80 zag hij wel

Gerrit en Diet in een omgeving waar bijna alles door hun beider creatieve handen is gemaakt. Ja: de blouse en spencer eveneens.

kans Huize Bruggink zelf te bouwen. Van hout (vanzelfsprekend), met hulp van de hele familie. Gerrit: “Eén van de redenen is dat Diet als gevolg van de polio haar hele leven al slecht ter been is. Met het ontwerp van dit huis hebben we een voorschot genomen op onze oude dag.” De weefkamer is dan ook op de begane grond. Nee, het weefgetouw heeft hij niet zelf gemaakt. Droogjes: “Maar de vorige wel.” Terug bij Diet vertelt zij hoe ze tot haar hobby gekomen is. Een mooi verhaal. “Tijdens de evacuatie bij de Slag om Arnhem kwam ik als zestienjarige op een boerderij in Friesland terecht. Daar hadden ze schapen én een spinnewiel. Later heb ik zelf zo'n ding aangeschaft. En nog later hier in Veghel, toen de kinderen naar de middelbare school gingen, kwam er een weefgetouw. Van alles maakte ik daarop. Ook kleding ja, want al wilde ik als kind Zendelinge worden: het werd de modevakschool”, vertelt Diet, die in hun woonplaats ook mede-oprichter was van Vrouwen voor Vrede, de Wereldwinkel en betrokken bij de opvang van de eerste vluchtelingen – uit Somalië – in de jaren '80.

GELUK HEBBEN

Het laatste werk dat Gerrit gemaakt heeft is een houten wandlampje, Diet heeft momenteel even niets onderhanden. “Het kost nogal wat tijd en moeite om het weefgetouw op te tuigen. Daar ben je zo maar een week mee zoet. En eenmaal bezig moet je voor de beeldvorming aanhouden dat je zo’n vijftien centimeter per uur maakt, afhankelijk van de moeilijkheidsgraad van het patroon dat je gaat uitwerken. De hobby van Gerrit gaat sneller. Bij hem moet je meer denken in dagen in plaats van weken.” Attributen maken om te verkopen doen ze niet. Gerrit: “Nee, ik heb wel eens op een Kunstroute gestaan en Diet op marktjes, maar dat schiet niet op. Maar gelukkig hebben wij een grote familie en vrienden die we bedienen.” En Diet: “We doen het allebei echt omdat we er plezier in hebben. Het houdt de geest ook scherp. De hersens blijven bezig als je inspiratie opdoet en fantaseert over een ontwerp, en hoe je het gaat uitvoeren. En ja: we houden elkáár ook scherp, daarover pratend. Meestal met raad, maar soms ook kritisch hoor! Als het maar opbouwend is. Dat heeft er zeker toe bijgedragen dat we allebei al in de negentig zijn én nog gezond van geest. Al beseffen we dat dit ook een kwestie van geluk is.” Geluk, dat ze wat ons betreft zelf hebben afdgedwongen daar aan de Krentelaar in Veghel.

LEUKE LINKS

www.houtstad-ijlst.nl
www.ambachtenmuseum.nl
www.boijmans.nl/collectie/verdieping/ambacht-hout
www.textielmuseum.nl
www.weverwijmuseum.nl

En niet te vergeten: ga op de site van de Stichting Cultureel Erfgoed naar Documentatie → Online en scroll daar naar Bruggink, Gerrit. Anekdoten uit zijn werkzame leven. Als Gerrit niet in het hout was gegaan, had hij zo maar eens een tweede Carmiggelt kunnen worden 😊.

BO: GEZONDE GROEI BIJ HNPf

Het nederlandse pensioenfonds (Hnpf) bestond onlangs alweer vijf jaar. Het Belanghebbenden Orgaan (BO) van Pensioen Kring Arcadis constateerde tijdens een vergadering begin december met genoegen dat het fonds de zaken goed op orde heeft en een gezonde groei doormaakt. “En dat laatste punt was één van de belangrijkste aandachtspunten bij de overstap van Arcadis Pensioenfonds naar Hnpf”, stelt Breun Breunissen, die ons samen met Fer Saelman namens de gepensioneerden vertegenwoordigt in het BO. “Senioren zijn grote belanghebbenden door hun al opgebouwde vermogens. Als gepensioneerden-vertegenwoordigers houden wij alle ontwikkelingen nauwlettend in de gaten.”

Over het nieuwe pensioenakkoord zegt Breun: “Het moet ervoor zorgen dat het pensioenstelsel toekomstbestendiger wordt. Deelnemers krijgen een persoonlijker pensioen, maar het blijft wel mogelijk om risico’s samen te delen. In economisch goede tijden zal het pensioen sneller worden verhoogd; in economisch slechte tijden zal het eerder worden verlaagd. Het pensioen wordt dus beweeglijker. Ook kan in het nieuwe stelsel het opgebouwde pensioen worden overgeheveld in de persoonlijke pensioenpot, ook wel *invaren* genoemd. Het invaarbevel is van de sociale partners – werkgevers en werknemers dus – en moet evenwichtig zijn naar alle groepen deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.” We weten nu nog niet precies wat dit allemaal gaat betekenen zegt Breun. “Het kabinet en sociale partners zijn het pensioenakkoord op dit moment aan het uitwerken. Volgend jaar moet er wetgeving worden gemaakt en gaan werkgevers en

werknemers samen bepalen hoe de regeling er in de toekomst (zeg tot 2025) uit gaat zien. Vervolgens gaat Hnpf de regeling implementeren, uiterlijk tot 2026. Op dat moment moeten alle pensioenfondsen zijn overgestapt.”

INVLOED CORONA

Hnpf hecht vanuit haar maatschappelijke verantwoordelijkheid aan maatschappelijk verantwoord beleggen als onderdeel van het strategisch beleggingsbeleid. “Met het BO wordt afgestemd hoe ze daaraan invulling wil gaan geven, welke keuzes er zijn en wat de actuele stand van zaken is. Het is in dezen goed om te constateren dat duurzaam

investeren hand in hand kan gaan met het behalen van een goed rendement!” Eveneens op de agenda stond vanzelfsprekend de coronapandemie. “Veel mensen zijn erdoor getroffen en hoe het virus zich in de toekomst verder zal ontwikkelen maakt mensen onzeker over de gezondheid, het werk en het sociale leven. Bedrijven gaan op slot, sommige producten kunnen niet meer geleverd worden. Hierdoor stagneert de economie. Dat is niet goed voor de beleggingen van onze pensioenen, alhoewel die in de loop van 2020 behoorlijk zijn hersteld. De onrust heeft vooral invloed op de rente. Doordat de Europese bank heeft ingegrepen en beleggers vluchten naar veilige beleggingen daalt de rente nog verder. Het gevolg is dat de financiële positie van pensioenfondsen verslechtert. Begin 2020 is de dekkinggraad al flink omlaag gegaan. De korte termijn effecten van het coronavirus zien we terug in de lagere dekkinggraad. Wat op de lange termijn de effecten zijn, is nog onzeker. De dekkinggraad van Pensioenkring Arcadis bedroeg eind oktober 98,8% (eind 2019 was dat 106,8%). Op dit moment heeft het coronavirus geen impact op ons pensioen, maar als gevolg van de lage dekkinggraad zullen indexaties voorlopig niet aan de orde zijn”, aldus de BO-voorzitter, die alle lezers na dit bijzondere en erg moeilijke jaar een gezond en voorspoedig 2021 toewenst.

LEES-TIP: 'HET LANDSCHAP, DE MENSEN'

In 2007 won schrijver/cultuurhistoricus Auke van der Woud de Libris Geschiedenis Prijs voor zijn boek *Een nieuwe wereld*. Zijn recent verschenen boek *Het landschap, de mensen, Nederland 1850-1940* is eveneens een aanrader voor iedereen die geïnteresseerd is in de ontwikkeling en inrichting van ons (platte)land. Heidemij'ers dus. Van der Woud wijdt een apart hoofdstuk aan ons moederbedrijf.

Het boek kent vijf delen: Wilde Natuur, Nuttig Maken, Ontwortelen, Ontwateren en Intensiveren. Het heeft 400 bladzijden, opgedeeld in 45 hoofdstukken. Het uitgebreide register laat zien dat Van der Woud veel gebruikt heeft gemaakt van de in het Nationaal Archief aanwezige foto's van de 'Nederlandsche Heidemaatschappij'. In het zakenregister is het het meest aangehaalde bedrijf. In het deel Nuttig Maken staat het hoofdstuk over de Heidemij. Hierin wordt o.a. uiteengezet hoe het bedrijf inspeelde op de verandering in de Haagse politiek waarin 'het belang van de bevolking als geheel en van de nationale staat belangrijker werd dan het particuliere en het puur lokale belang'. Dat de maatschappij een non-profit bedrijf was paste geheel in deze politiek. Er worden in dit hoofdstuk een aantal interessante 'weetjes' genoemd, bijvoorbeeld dat de in 1899 opgerichte rijksdienst Staatsbosbeheer in het kantoor van de Heidemaatschappij werd ondergebracht. De achterliggende bedoeling hiervan was dat 'met het oog op het algemeen belang de rijksambtenaren van Staatsbosbeheer samen

met de Heidemaatschappij het Nederlandse landschap in de twintigste eeuw grondig onder handen gaan nemen'. Eveneens saillant: op een van de laatste bladzijden van het boek merkt Jac. P. Thijsse op dat hij het werk van de Heidemaatschappij en Staatsbosbeheer (let op de volgorde...) weliswaar belangrijk vindt, 'maar ook verontrustend'. Een eerder boek van deze auteur dat zeker ook de moeite waard is en past in de thematiek van de landinrichting is 'Het lege land. De ruimtelijke ordening van Nederland, 1798-1848' (1987).

Last Minute, lees-tip 2: van de hand van oud-Heidemijer Antoon Kuhlmann verscheen 'Paddenstoelen in kunst, cultuur en natuur.' "Een boek niet zozeer om meer kennis over paddenstoelensorten te verwerven, maar juist om duidelijk te maken wat mensen allemaal met paddenstoelen kunnen doen!" Het kreeg recent aandacht in De Volkskrant en in een radio-interview bij Vroege Vogels. Googel het, interessant!

Gedicht

Wie heeft het in deze coronatijd te zeggen over het seniorenbeleid. Was mijn overheid wel alert genoeg? Of is deze vraag nog veel te vroeg! Alléén ben je helemaal geen partij. Ook al voel je je soms lekker vrij. Wij moeten aan de weg blijven timmeren, daar wil ik jullie wel aan herinneren. Om zo maar eens iets te benoemen: kijk nu naar al onze mooie pensioenen. Net of wij senioren niet meer kunnen rekenen. Wat dit voor veel ouderen kan betekenen? Nu onze pensioenpot zo is gaan groeien, mogen wij er ons niet meer mee bemoeien. Afbraak van ons zorgstelsel is ook een bewijs: wij worden soms vergeten, wij zijn immers grijs.

Omanido Bert

Colofon

Redactie

Jan Hoitink, 0314 381 876
j.hoitink@wxs.nl

Albert Westerbeek, 023 56 13 602
awesterbeek@quicknet.nl

Albert van Rosmalen, 0413 260 126
vanrosmalen@home.nl

Boelem Hubbeling, 06 29074545
fam.hubbeling@home.nl

Sjef Langewouters, 06 11138360
sjef.langewouters@gmail.com

Voor meer info:

Ver. Gepensioneerden ARCADIS
Beaulieustraat 22, 6814 DV Arnhem
Postbus 33, 6800 LE Arnhem
e-mail: info@vga-arcadis.nl
https://vga.mett.nl

Teksten en coördinatie:

Hoegen, Tekst & Communicatie.
Amersfoort, 06 54798571,
rob@hoegenteksten.com.

Vormgeving en reproductie:

Canon Vormgeving en Drukwerk

VERS BIJ DE VGA JOS HEESSEN

Leeftijd: 66 jaar.

Woonplaats: Rosmalen.

Opleiding: MEAO en te veel om op te noemen.

Eerste functie: Assistent Post- en Archiefzaken.

Laatste functie: IT Specialist.

Mijlpalen: Dat is een lastige, want vele. Maar na wat nadenken: de migratie van de IT-omgeving van het Zwitserse BMG Engineering naar Arcadis.

Gepensioneerd, en nu? Fotograferen van wat er maar voor mijn lens komt! Of bijgaande foto dus een selfie is? Nee, die maak ik nooit. Deze is uit de collectie van mijn echtgenote. Ik sta er bij De Hand in de beeldentuin van Ruïne Kasteel Ravesteyn in Heenvliet. Een aanrader. En naast fotograferen houd ik me ook bezig met genealogie, en de geschiedenis van de woonplaatsen die er in voorkomen. En aan hobby's als wandelen, lezen en muziek luisteren kom ik eigenlijk nog niet toe.

Proust: wat is je grootste angst? Toegeven dat je het werk ook mist. Maar ook dat komt nog wel.

Corona: hoe houdt u het vol? De drukte vermijden, en veel wandelen in het bos op de doorde-weekse dagen. Maar 'gelukkig' heb ik de laatste maanden voor mijn pensionering in de trein, op weg naar de IT-afdeling van onze vestiging in Antwerpen, kunnen oefenen met het mondkapje.

ALV VGA

Donderdag 22 april 2021, 13.00 uur.
Locatie: Van der Valk Hotel

Nijmegen-Lent.

Voor nadere details:
volg de VGA-site.